

Budowa i funkcjonowanie układu mięśniowego

Propozycja tematu dla klasy drugiej szkoły ponadpodstawowej z zakresu podstawowego realizowanego na czacie.

W wielu szkołach w organizacji pracy zdalnej przyjęto zasadę, że jedna lekcja w tygodniu odbywa się na czacie. Nauczyciel oczywiście jest dostępny na czacie przez cały czas trwania zajęć i odpowiada na ewentualne pytania samodzielnie pracujących uczniów. Jest to lekcja, na której warto wdrażać uczniów do korzystania z wielu źródeł wiedzy i wskazywać ogólnodostępne wartościowe materiały.

Warto też na koniec zajęć poprosić o przesłanie opracowań wybranych, np. losowo, uczniów do oceny. Dla większości z nich (niestety) motywacja zewnętrzna jest mobilizująca do dyscypliny i narzucenia sobie tempa pracy.

Jeśli lekcje na czacie odbywają się w ustalonych dniach, to często nie możemy zmienić kolejności tematów. Taka lekcja powinna zatem przez nauczyciela być starannie „poprowadzona” na piśmie krok po kroku.

Przedstawiam plan pracy na czacie dla uczniów z zakresu czynnego układu ruchu i zachęcam do podzielenia się swoimi własnymi propozycjami.

Na zielono zaznaczone są zapisy, które powinny się znaleźć w zeszyte ucznia, na granatowo materiały, na podstawie których uczniowie pracują, a na brązowo informacje dla nauczyciela korzystającego z tego planu pracy uczniów na czacie.

Temat: Budowa i funkcjonowanie układu mięśniowego

Może na dobry początek film☺ Budowa i znaczenie mięśni (6:08)

<https://www.youtube.com/watch?v=exPWdvZGvzg>

Słowa kluczowe:

- *układ mięśniowy*
- *podział mięśni szkieletowych według różnych kryteriów (za względu na położenie, kształt, zakres wykonywanych ruchów)*
- *położenie mięśni a ich funkcja*
- *przykłady nazw mięśni szkieletowych*
- *budowa mięśnia szkieletowego*
- *sarkomer*
- *współdziałanie mięśni szkieletowych*
- *antagonizm mięśni szkieletowych*
- *molekularny mechanizm skurczu mięśnia*
- *źródła energii dla mięśni*
- *mioglobina*
- *dług tlenowy*
- *podział mięśni ze względu na rodzaj budujących je tkanek*

1. Obejrzyj prezentację „Budowa i funkcjonowanie układu mięśniowego” (prezentacja opracowana w 3-osobowym zespole uczniowskim jako jedna z wcześniej ustalonych form oceniania. Do prezentacji dołączony w drugim pliku jest tekst wystąpienia, w trzecim karta zadań, w czwartym klucz odpowiedzi) oraz zapoznaj się z tekstem wystąpienia do tej prezentacji.

1) Opracuj notatkę z uwzględnieniem poniższych zagadnień (są to jednocześnie wymagania szczegółowe zapisane w podstawie programowej).

- przedstawienie, czym jest układ mięśniowy z uwzględnieniem jego budowy tkankowej
- omówienie podziału mięśni szkieletowych według różnych kryteriów
- wskazanie głównych mięśni szkieletowych i ich funkcji
- wyjaśnienie antagonistycznego działania mięśni
- wskazanie współdziałania mięśni w wykonywaniu ruchów
- omówienie budowy mięśnia

2. Obejrzyj film Anatomia mięśni szkieletowych (15:59)

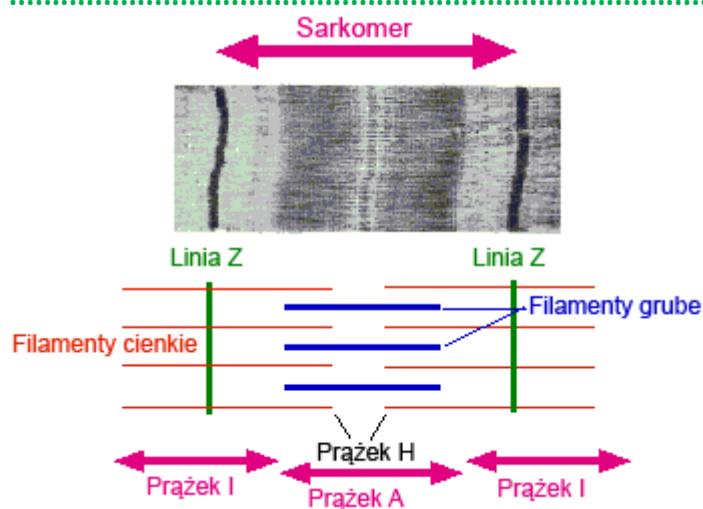
<https://www.youtube.com/watch?v=3InUApo1bRs>

2) Uporządkuj hierarchicznie elementy struktury mięśnia szkieletowego.

MIĘŚNIE SZKIELETOWE

3) Napisz, co to jest i jak działa sarkomer.

4) Opisz elementy budowy sarkomeru zaznaczone na rysunku.

3. Przeczytaj temat z e-podręcznika do samego końca, łącznie z przykładami obserwacji i doświadczeń. Uzupełnij notatkę według istotnych wymagań podstawy programowej zapisanych w postaci powyższych poleceń.

<https://epodreczniki.pl/a/miesnie/D1B1I6jft>

4. Obejrzyj animację Mechanizm Skurczu Mięśnia [napisy PL]

https://www.youtube.com/watch?v=w_R5t2-C5cA

5) Opisz mechanizm skurczu mięśnia wykorzystując pojęcia

miofibryle, miozyna, aktyna, sarkomer, troponina, tropomiozyna, ATP, ADP

.....
6) Przedstaw sposoby pozyskiwania ATP niezbędnego do skurczu mięśnia

.....
7) Scharakteryzuj przemiany biochemiczne zachodzące podczas długotrwałej pracy mięśni.

.....
Czytaj więcej na https://opracowania.pl/opracowania/biologia/ruch-mechanizm-skurczu-miesnia,oid,2227#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=other

- 5) Podsumowanie i sprawdzenie stopnia zrozumienia materiału.

8) Rozwiąż zadania z e-podręcznika z tematu „Mięśnie”.

- 6) Wykonaj zadania w karcie zadań.

Iwona Januszek – doradca metodyczny
Irena Pietrzak – nauczyciel IV LO w Zielonej Górze